

Republica Moldova

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIE

DE INADMISIBILITATE

a sesizării nr. 152a/2016

privind controlul constituționalității Hotărârii Parlamentului nr. 273 din
15 decembrie 2016 privind declararea vacanței unui mandat de deputat

CHIȘINĂU

19 decembrie 2016

Curtea Constituțională, statuând în componența:

DI Victor POPA, *președinte de ședință*,
DI Aurel BĂIEȘU,
DI Igor DOLEA,
DI Veaceslav ZAPOROJAN, *judcători*,
cu participarea dnei Ana Florean, *grefier*,

Având în vedere sesizarea depusă la 19 decembrie 2016,
Înregistrată la aceeași dată,
Examinând admisibilitatea sesizării menționate,
Având în vedere actele și lucrările dosarului,
Deliberând la 19 decembrie 2016 în camera de consiliu,

Pronunță următoarea decizie:

ÎN FAPT

1. La 19 decembrie 2016, Tudor Deliu, Maria Ciobanu, Chiril Lucinschi, Victor Roșca, Angel Agache, deputați în Parlament, au adresat Curții Constituționale o sesizare, prin care solicită controlul constituționalității Hotărârii Parlamentului nr. 273 din 15 decembrie 2016 privind declararea vacanței unui mandat de deputat.

A. Motivele sesizării

2. Motivele sesizării, astfel cum au fost expuse de autorul acesteia, pot fi rezumate după cum urmează.

3. La 15 decembrie 2016 Parlamentul a adoptat Hotărârea nr. 273, prin care a constatat încetarea de drept a calității de deputat a domnului Vladimir Filat și a declarat vacant un mandat de deputat, care aparține Partidului Liberal Democrat din Moldova.

4. La baza acestei hotărâri a stat demersul Procurorului General interimar, prin care acesta a înștiințat Parlamentul despre rezultatele examinării cauzei pentru care a fost ridicată imunitatea parlamentară a deputatului Vladimir Filat, și anume existența deciziei Curții de Apel Chișinău, prin care Vladimir Filat a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunilor de corupere pasivă și trafic de influență.

5. Autorii sesizării susțin că hotărârea menționată a fost emisă contrar articolelor 1 alin. (3), 20 alin. (1), 21, 38, 68, 69 alin.(2), 119 din Constituție.

B. Legislația pertinentă

6. Prevederile relevante ale Constituției (republicată în M.O., 2016, nr.78, art. 140) sunt următoarele:

Articolul 120

Caracterul obligatoriu al sentințelor și al altor hotărâri judecătorești definitive

„Este obligatorie respectarea sentințelor și a altor hotărâri definitive ale instanțelor judecătorești, precum și colaborarea solicitată de acestea în timpul procesului, al executării sentințelor și a altor hotărâri judecătorești definitive.”

7. Prevederile relevante ale Codului de procedură penală al Republicii Moldova n. 122-XV din 14 martie 2003 (M.O., 2013, nr.248-251, art.699) sunt următoarele:

Articolul 466

Rămânerea definitivă a hotărârii instanței de judecată și punerea ei în executare

„(1) Hotărârea instanței de judecată într-o cauză penală devine executorie la data când a rămas definitivă.

[...]

(3) Hotărârile instanței de apel rămân definitive la data pronunțării deciziei în apel.

[...].”

Articolul 467

Caracterul obligatoriu al hotărârilor judecătorești definitive și al ordonanțelor procurorului privind încetarea urmăririi penale

„(1) Hotărârile judecătorești definitive și ordonanțele procurorului privind încetarea urmăririi penale sînt obligatorii pentru toate persoanele fizice și juridice din țară și au putere executorie pe întregul teritoriu al Republicii Moldova.

[...].”

ÎN DREPT

A. Argumentele autorilor sesizării

8. Potrivit autorilor sesizării, ridicarea mandatului dlui Vladimir Filat până la epuizarea tuturor căilor de atac constituie o încălcare a principiului prezumției nevinovăției și a principiului folosirii căilor de atac în procesul înfăptuirii justiției.

9. În viziunea autorilor, noțiunea de hotărâre judecătorească definitivă, prevăzută de art. 120 din Constituție, se referă și la hotărârile care au devenit ulterior irevocabile. În acest sens, instituirea obligativității executării unei hotărâri judecătorești după ce aceasta devine irevocabilă nu contravine normelor constituționale.

10. De asemenea, autorii sesizării invocă Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 20 ianuarie 2015 pentru interpretarea articolului 1 alin. (3) combinat cu articolele 69 și 70 din Constituție, în care Curtea a statuat că, în cazul condamnării pentru infracțiuni săvârșite cu intenție și/sau condamnării la închisoare (privațiune de libertate) prin hotărâre judecătorească definitivă și irevocabilă, deputatul este în situație de ineligibilitate, fiind incompatibil cu calitatea de deputat, mandatul acestuia încetând de drept.

11. În același timp, în sesizare se menționează și Hotărârea Curții Constituționale nr. 32 din 17 noiembrie 2016, în care Curtea a stabilit că, potrivit art. 120 din Constituție, respectarea sentințelor și a altor hotărâri definitive ale instanțelor judecătorești este obligatorie.

12. În final, autorii sesizării susțin că prin adoptarea hotărârii contestate Parlamentul a acționat ca o instanță de judecată ierarhic superioară, ceea ce afectează principiul statului de drept și al separației puterilor în stat.

B. Aprecierea Curții

13. Examinând admisibilitatea sesizării, Curtea reține următoarele.

14. Articolele 25 lit. g) din Legea cu privire la Curtea Constituțională și 38 alin. (1) lit. g) din Codul jurisdicției constituționale abilitază deputatul în Parlament cu dreptul de a sesiza Curtea Constituțională.

15. Curtea menționează că obiectul sesizării îl constituie Hotărârea Parlamentului nr. 273 din 15 decembrie 2016 privind declararea vacanței unui mandat de deputat.

16. În esență, Curtea observă că autorii sesizării susțin că, în cazul condamnării deputatului, mandatul urmează a fi declarat vacant doar după ce hotărârea de condamnare a rămas irevocabilă, și nu definitivă.

17. Curtea menționează că, potrivit articolului 120 din Constituție, respectarea sentințelor și a altor hotărâri **definitive** ale instanțelor judecătorești este obligatorie.

18. În acord cu prevederile constituționale, art. 466 din Codul de procedură penală stabilește că hotărârea instanței de judecată într-o cauză penală **devine executorie la data când a rămas definitivă**. Potrivit alin.(3) al articolului menționat, **hotărârile instanței de apel rămân definitive la data pronunțării deciziei în apel**.

19. Potrivit art. 467 din Codul de procedură penală, hotărârile judecătorești definitive și ordonanțele procurorului privind încetarea urmăririi penale sunt obligatorii pentru toate persoanele fizice și juridice

din țară și au putere executorie pe întregul teritoriu al Republicii Moldova.

20. În speță, Curtea constată că drept temei pentru declararea de către Parlament a vacanței unui mandat de deputat a servit decizia definitivă a Curții de Apel, prin care dl Vladimir Filat a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunilor de corupere pasivă și trafic de influență.

21. În Hotărârea nr. 32 din 17 noiembrie 2016 Curtea a menționat că **respectarea hotărârilor judecătorești se exprimă prin obligativitatea executării acestora**. Astfel, deși în respectiva hotărâre au fost supuse controlului constituționalității unele prevederi ale Legii nr. 87 din 21 aprilie 2011, Curtea a concluzionat, cu titlu de principiu, că **restrângerea domeniului de executare a hotărârilor judecătorești definitive la cele irevocabile este contrară prevederilor exprese ale articolului 120 din Constituție**.

22. Totodată, Curtea a reținut că executarea, chiar și imediată, a unei hotărâri definitive (după examinarea apelului, de ex.) nu împiedică formularea recursului, iar dreptul la un proces echitabil nu garantează, în sine, dreptul la suspendarea automată a executării unei hotărâri judiciare nefavorabile.

23. Cu referire la invocarea de către autorii sesizării a Hotărârii Curții Constituționale nr. 2 din 20 ianuarie 2015, Curtea subliniază că obiectul acesteia l-a constituit, în esență, **întinderea imunității parlamentare și posibilitatea încetării mandatului, fără consimțământul deputatului, în cazul condamnării acestuia prin sentință definitivă**, inclusiv de către o instanță judecătorească a unui stat străin (§ 21). Astfel, prin această hotărâre Curtea **nu a examinat caracterul definitiv sau irevocabil al hotărârilor judecătorești și etapa de executare a acestora**.

24. Concluzionând cele menționate, Curtea constată că sesizarea este nefondată și, deci, nu poate fi acceptată pentru examinare în fond.

Din aceste motive, în conformitate cu prevederile articolului 26 alin. (1) din Legea cu privire la Curtea Constituțională, articolelor 61 alin.(3) și 64 din Codul jurisdicției constituționale, Curtea Constituțională

DECIDE:

1. *Se declară inadmisibilă* sesizarea deputaților în Parlament Tudor Deliu, Maria Ciobanu, Chiril Lucinschi, Victor Roșca, Angel Agache pentru controlul constituționalității Hotărârii Parlamentului nr. 273 din 15 decembrie 2016 privind declararea vacanței unui mandat de deputat.

2. Prezenta decizie este definitivă, nu poate fi supusă nici unei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Președinte de ședință

Victor POPA

Chișinău, 19 decembrie 2016

DCC nr. 97

Dosarul nr. 152a/2016